

טיב הקהילה

ניצבים וילך
כ"ג אלול תשפ"ג

המנים לפי אופק דרושים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדר"ג 6:19
מוצ"ש 7:32
ר"ת 8:11

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סוק"ש א' 8:41 | **סו"ת א' 9:59**
סוק"ש ב' 9:25 | **סו"ת ב' 10:29**

המנים לפי שיעור קוץ |

גיליון מס':
693

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

בך הכח לעמוד מולך, אם כן גם כעת כשהגך מחליט שוב שלא תסוג אחור, מי ערב בעדך שתעמוד דיבורך? אם כן הכר נא את עצמך, וחזל לך מהגיעה בעבודת התשובה, שמה בסופו של דבר תשארו חוטה ח"ו.

אמנם יידע האדם שחמד גדול עשה עמו בוראינו הוא שציוה על עבודת התשובה מידי שנה בשנה, כי גם אם לא יחזיק האדם בתשובתו, יש לו מזה תועלת עצומה וכדי לשבר האון נסבד זאת על פי הנהוג בעולם הרי רואים את שמידי ערב שבת או מנקים את הבתים מכל הלכלוך שהצטברה במשך השבוע, וכמו כן בערבי פסחים או מנקים את כל תכולת הבית ביסודיות, וזאת על אף שאנו יודעים שלא תעמוד הבית לאורך זמן בנקיונו, ומיד לאחר הגיקוי כבר יתחילו שוב להצטבר כל מיני לכלוך, בכל זאת עוסקים או בנקיון הבית, וזאת מתוך הבנה שאם לא נעסוק בנקיון, יצטברו ויתדבקו כל כך הרבה לכלוך, עד שלא תהיה שום אפשרות לנקות, כעין זה הוא ענין התשובה מידי שנה, עלינו לדעת שכל חטא מרחיק את האדם מיוצרו, ועל כן כן הרואי שמידי שנה נעסוק בתשובה כדי להתקרב שוב אל ה', כך שגם אם ירחק שוב אל תהיה זו הרהקה מופלגת ועוד תהיה ביכולתו שוב לשוב ולהתקרב, אך אם ח"ו לא נעסוק בתשובה מפרק לפרק, ירחק האדם מאוד מבוראו עד שלא יהיה לו כלל רצון לתשובה, וישאר ח"ו בהרהקה חטאים עד יום מותו... ענין זה רמז במקראות שלפנינו ובפירוש, רואים את בהם שני חידושים תחילה או רואים שזה שיאמר 'בשריות לבי אלך רק אצלו יתקיים למען ספות הרווח את הצמאה וכפי שמבאר ברש"י, שאחר שיחטא במיד או יענישו אותו גם על השונגין, דוק מינה שכל עוד שלא חטא האדם במיד אין מענישין אותו על השונגין, וחידוש גדול הוא כי גם אם שג האדם הרי חוטא הוא, ולפעמים כשאנו שב מוכרחים להענישו כדי שיתכפר ביסורים, עוד אנו רואים שהאומר 'בשריות לבי אלך אצלו יתקיים ג"כ לא יאבה ה' סלה לו, ודבר זה אינו תואם עם הנאמר (יחזקאל י"ב): 'כי לא אחפץ במות המת נאם אדני ה' והשיבו וח"ו.

אמנם לפי דברינו הגל יובנו הדברים כי זה האומר 'בשריות לבי אלך בהכרח תתיאש מן התשובה והסכים לעצת היצר שאין עבודת התשובה כזאת היא לו, והנה אמת הדבר שחפץ בוראינו גם בתשובת הרשע, אולם התשובה הגדשה סמנו היא תשובה גדולה מאוד, והיא כיון שלא עסק בתשובה מידי שנה הרתחק מאוד מהשיית ואינו משיג עוסק חטא, ועל כן קשה לו לעסוק בתשובה הראויה לו, ולכן גם הקב"ה הוציא בתשובה לא יאבה לסלוח לו, כי בסופו של דבר לא עסק בתשובה הנצרכת. גם אז לא יהיה מנוס מלהענישו על שגגותיו, כי האדם החפץ בתשובה יכול הקב"ה להאריך לו אף עד שישבו בתקופת השנה, ואז לא יצטרכו להענישו, אבל אחר שהתיאש מן התשובה, אי אפשר להאריך לו אף, ועל כן בדין שילקה עליו.

על כל פנים רואים מזה שחמד גדול הטיב הקב"ה עמו כשציוה אותו על התשובה מידי שנה, ותועלתה מרובה גם לאלו שאין מחזיקים בה לאורך זמן.

והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבוך לאמר שלום יהיה לי כי בשריות לבי אלך למען ספות הרווח את הצמאה: לא יאבה ה' סלה לו כי אי יעשו אף ה' וקנאו בו באיש ההוא ורבה בו כל האלה הכתובה בספר הזה וקנה ה' את שמו מפתות השמים: (מגן י"ח ט"ו)

תשובת השנה

ופירש"י: למען ספות הרווח - לפי שאוסף לו פודענות על מה שעשה עד הנה בשוגג והייתי מעבד עליהם וגדמם עתה שאצטרם עם המיד ואפרע ממנו הכל. וכן דוגם אונקלוס בדיל לאוספא ליה חטאי שלחא על זדונתא, שאוסף לו אני השגגות על הזדונות: הרווח - שוגג שהוא עושה כאדם שכור שלא מדעת: הצמאה - שהוא עושה מדעת ובתאוה:

ניצבים או הלום בימים שבהם קול דודי דופק על ספתוי הלבבות ומבקש לכנסת ישראל המשולה ליונה (סנהדרין צ"ה): 'פתחי לי אחותי יונתי תמתי (שיר השירים ה, ב), 'זראיני את מראך השמיניני את קולך' כי קולך ערב ומראך נאוה (שם ב, ד), וכנסת ישראל משיבה בערונה: 'צמאה לך נפשי כמה לך בשדלי (תהלים סג, ב), בידעם כי דבר בעתו מה טוב, ועתה הוא עת רצון ושעת הכושר לכך, ולכן מבקש כל אחד להיאחז בספינת התשובה, ולהפליג עמה אל חוף התשובה. אולם ישנם גם כן סבני עמינו שעל אף רצונם לשוב ולהתפייס עם בוראם מתיבישים הם עד מאוד לעשותה, בידעם שרק לפני שנה התפייסו עמו, והבטיחו לו שמקבלים עליהם ששוב לא יחזרו לאיוולתם אך כעבור ימי התשובה באו ימי השגרה, ואז המשיכו גם הם בשיגרת החיים והסיתו דעתם מכל מה שקיבלו עליהם, וכלל לא השיגו לקיימם כדבעי, וכעת במה יתרוצו שוב אל אדוניהם, אמת הדבר שצר להם על כך שנתרחקו שוב ממלכם ומשחקיהם הם מאוד להתפייס עמו שוב, אולם אם יבואו שוב אל המלך להתחנן לפניו כלום ישמע להם? ברדאי לא יאמין להם ויגשם מלפניו, מאחר שבעבר לא שמו על מצוא פיהם, והוכיחו שאין תוקף לדבריהם.

אמנם עליהם להתבונן שהקב"ה הוא זה קבע סדר זה בעולם מידי שנה בשנה מצוינו לחוג את יום צום הכיפורים ולענות את נפשותינו וכחמורה מבטיח לנו כפרה כנאמר (ויקרא ט"ו ט"ז): 'בחדש השביעי באחד לחודש תענו את נפשותיכם וגו' כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, ואילו היתה דעתו של הקב"ה מסכמת עם דעתם לא היה מצוה מידי שנה על העיני המביא לידי כפרה כי אם לאלו שעדיין לא עשו זאת אי פעם, אבל אלו שחללו בהבטחותיהם לא יתן להם שוב זכות לתשובה, ומדחזינן שגם השבים בעבד נצטוו שוב על העיני והובטחו שוב בכפרה, אתה הוא שבכל מצב אין הקב"ה מואס בתשובתהם וגם אחר שהיפרו את הבטחתם מסכים שוב לחדש עמם ברית ולסלוח על חטאתם, כי יודע הוא את יצרם הקשה וגם את חולשתם כי בשר הם, ויודע הוא כי רצונם בעבד היתה כנה ואמיתית ולא מחמת זלזול מרדו בו שוב.

והנה אחר שהאדם ישמע את דברינו אלו, וכבר ישמח בכך שתקות התשובה לא נאבדה ממנו, עלול יצרו להופיע לפניו ולהשתוות מן התשובה, וכך יאמר לו: הןך רואה שגם אחר שזכית להחליטה נחושה שלא לסג מן התשובה, הרי בסופו של דבר בבואך לידי נסיון לא היה

טיב המערכת

ענו סולח ומחל ענו

יהודי אחד ניגש לרב ושאלתו בפיו: מה טעם באמירת הסליחות? והלא גם בשנה שעברה באנו וביקשנו מכל הלב סליחה ומחילה, והבטחנו בהן צדק כי לא נשוב עוד לכסלה, והנה עברה שנה ואנחנו עומדים באותו מצב, אחרי שבמשך השנה עשינו מה שעשינו, ועכשיו אנחנו מבקשים מהקב"ה שישלח לנו? ועוד מבטיחים שיוחד לא נשוב לעשות את אלו המעשים עוד לעולם על מי אנחנו עובדים? וכי אנחנו מרמים ח"ו את הקב"ה? והלא הוא יודע ומכיר היטב את צפונות ליבנו, ויודע בדיוק כמה זמן התשובה שלנו תחזיק מעמד!

השיב לו הרב: אמשול לך משל, על עקרת בית המנקה את ביתה בכל שנה בערבי פסחים טירחה גדולה היא טורחת מידי שנה בשנה, והנה כעבור שנה היא שוב עומדת באותו מצב כשעליה להתחיל הכל מהתחלה, אז אולי באמת לא כדאי לה לנקות שוב ושוב? אבל כל בד דעת יודע שאם לא ינקו את הבית הוא יצבור לכלוך וזוהמא עד שלא יוכלו כלל לנקותו עם שום חוסרי ניקוי, ורק משום שבכל שנה הבית עובר ניקוי יסודי, אפשר להמשיך ולנקותו בקביעות. כך גם אנחנו, ככל שאדם חוטא - כך הוא מתרחק מבוראו יתברך, ונשמתו מתכסה בזהמא, אבל כאשר אנו שבים בתשובה - אנחנו מתקרבים אליו בחזרה ומנקים את הנשמת, ואם אדם לא יעצור מי פעם לעשות תשובה מי יודע אם יהיה בידו הכח לשוב בתשובה, מאחר שהתרחק ל"כ והגם שאנו מאמינים שדלתו של הקב"ה תמיד פתוחה לקבל את השבים, הרי שהדבר קשה יותר למי שנתרחק מאוד.

אנו עומדים בפחתם של ימי הסליחות, (למנהג בני אשכנז בני עדות המזרח כבר משכימים לסליחות מתחילת אלול), ואנו מאמינים באמונה שלימה שהקב"ה מקבל את התשובה ומחל וסולח לשבים באמת, ולכן מי שחזר בתשובה נקרא 'בעל תשובה', כמו שאדם חותם חחה רכישה על בית הרי מיד אח"כ הוא 'בעל הבית', כך מי ששב בתשובה מיד נהפך לבעל תשובה, ויהי שזמנה לשוב בתשובה שלימה באמת ובלב שלם.

(ג"פ טיב המעדים-אלול)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 100024-0534

טיב הודעות

תקיעת שופר

כמה פרטי דינים בכדור הברכה והתקיעות

סדר גופא נכון לעשות כן (סעיף ז' הא"ה).

א. אין להסיח דעתו מן התקיעה כשמתחיל התקיעה הראשונה עד סוף התקיעה דמעות, ואפילו ללמוד תורה שלא מענייני התקיעה ג"כ אסור (לקט יושר).

ועי' בספר יסוד ושורש העבודה (שער ז' א"ה פ"ד) שכל דבעת שהש"ץ מאריך בניונים לא ישוב בטל, אלא יאמר מזמורי תהלים בכונה עצומה.

א. צריך ליהדר מאד לשמוע את כל הקול מראשיתו ועד סופו, ואף אם התקיעה ארוכה מאד, וכן יש ליהדר שלא להתחיל בשום תפילות ויה"ד עד גמר התקיעה ממש (מסגרת השלחן סי' קכ"ג סק"ג).

א. כתבו האחרונים דיהורו כל העם שלא להוציא כוחם וניעם בשעת תקיעה, כדי שישמעו כל הקולות מתחילתם ועד סופם ומטעם זה ג"כ לא יביאו ידיהם אצלם ומוטב שיהיו אצל אמותיהם בעז"ר, שהן אינן מחויבות בתקיעת שופר מן הזדיון. ומ"מ נראה דקטנים שהגיעו לחינוך מצוה להביאם ולהחזיקם אצלם, ויאיים עליהם שישמעו התקיעות ולא יבלבלו להצבור (מב סי' תפ"ז סק"ג).

א. השומע תקיעת שופר שלא כמסורת אבותיו יצא (הל"ש פ"ב סי' ג).

א. מי שהתפלל מוסף קודם שתקע יצא (ש"ע סי' תקצ"ג ס"ב).

א. אם נטלו השופר באמצע התקיעות והביאו לו שופר אחר א"צ לברך, אבל בין ברכה לתחילת התקיעות צריך לברך (מב סי' תפ"ה סק"ד) ואם השופר השני ה' מונה ג"כ על השלחן בשעת ברכה א"צ לברך עליו, משום דמסתמא היה דעתו גם עליו (שם סק"ח).

א. אם התחיל לתקוע ולא יכול להשלים ישלים אחר, ואפילו ג' או ד' ודי בברכה שבירך הראשון, שהרי כולן יצאו בזה, ואם לא היו שם התוקעים בשעת ברכה, צריכין לברך לעצמן בלחש קודם שיתחילו לתקוע, ואם הם כבר יצאו ידי חובתן ותקעין בלא ברכה (ש"ע שם סי' ג ובמב"ש שם).

א. ואפילו אם בירך ולא יכול לתקוע כלא תקוע אחר ברכה, ולא הוי ברכה לבטלה אפילו הראשון הלך לו או סתם אזנו ולא שמע התקיעות, שהרי השני יצא בברכתו, אך כתחילה אסור הראשון לצאת ולא לשמוע התקיעות שאין כדאי שיברך זה ע"ד שיתקע אחר (שם ובשעה"צ סק"ד).

א. מי שנסתפק אם שמע קול שופר, אם הוא ביום הראשון תקוע ואינו מברך, וביום שני א"צ לתקוע כיון שאינו אלא מדברי סופרים וספק דרבנן לקולא (מב שם סק"ה).

א. זמן התקיעות כל היום, אבל תפילת מוסף אין לאחר יותר משבע שעות (מב סי' תפ"ה סק"ג).

א. נוהגין שהשמש מכריז קודם הברכה שלא לענות ברוך הוא וברוך שמו, ושלא לשוח עד אחר שיגמור הש"ץ כל סדר התפילה בקול רם ומכל מקום דביעבד אם ענו ב"ה וב"ש יצאו בברכה (אלף המגן שם סק"ה).

א. צריך לכונן לקיים מצות עשה שכתוב בתורה יום תרועה יהיה, ויוציא בשפתיו ויאמר הריני מוכן לקיים מצוה שציונו בוראינו לשמוע קול שופר היום הזה, כמו שכתוב בתורה יום תרועה יהיה לכם, לשם יהוד וכו' (סידור יעב"ץ).

א. הצבור יכווננו לצאת בברכה זו ברכת מצות שמיעת קול שופר וברכת שהיינו שהם מחויבים בה והתוקע מוציא אותם בברכות, גם יכונו דעתם ורצונם לצאת ידי חובתם בתקיעות אלו ושיתקע התוקע, כי צריך כוונת שומע ומשמיע (מב"א סי' תפ"ה ס"ג).

א. מי שהוא יושב רחוק מן התוקע וקשה לו לשמוע הטיב את הברכות מפי התוקע, יברך את הברכות לעצמו וישמע התקיעות (באה"נ נגבים ס"ט).

א. אם בא לבית הכנסת לאחר שגמר התוקע ברכת השופר, ושמע לו את התקיעות דמיושב בלא ברכה, יכול לברך אחר"כ קודם תקיעות דמעות (אלף המגן סי' תפ"ה סק"ג).

א. ויש חולקים בזה דכיון שכבר יצא י"ח בשמיעת ה' קולות של תקיעות דמיושב שוב אינו יכול לברך, ועל כן אין לברך רק אם הוא עדיין באמצע ה' קולות, דהיינו אפילו בין סדר לסדר, אבל לאחר ששמע את קולות לא יברך כ"א במחשבה (כה"ח תקפ"ה סק"ט).

א. ופשוט שאם עדיין לא התחילו התקיעות דמיושב יכול לברך עתה בלחש קודם התחלת התקיעות, אך אם הושש שלא יספיק לברך קודם שיתחילו לתקוע, אי יתחן מלברך עד בין סדר לסדר וכנ"ל.

א. התוקע והקהל ראוי להם לכונן תמיד אם תוקעין עכשיו התקיעה שלפניה או שלאחריה, ונ"מ דמצוי הדבר מאוד שהתוקע לא תקע כשיעור, או לדעת המקרא לא היה כהונן, וע"כ מסמן שיש לחזור ולתקוע והקהל אינם רואים וחושבין שממשיכים לתקוע, וע"כ מתכוונים לתקיעה שלפניה דסדר אחר, ואולי אין יוצאין בזה כלל חובת המצוה, דבין סדר לסדר מחויבין מו"ח לידע איזה תקיעה תוקעין, וע"כ ראוי למדקדק להסתכל תמיד אם המקרא מסמן לחזור, ונכון שהמקרא ידפוק על הבימה כשמסמן שרועה שהתוקע יחזור על התקיעה כדי שידעו הקהל מה לכונן, ואפילו בתקיעות שבאותו

גדל מעלת ימי הסליחות והחשיבות לאמרם מתוך כוונה

במצאי מצוה קדמך תחילה

אם כל ימי חודש אלול קודש אזי הימים שמתחילים לומר בהם סליחות קודש הם בימים הללו מתרומם כל אחד מישראל בעליה בתר עליה חרדת קודש ויראת שמים אופפת כל אחד באשר הוא אימת הדין נסוכה על הפנים דוק של כובד ראש מעטרת כל זו וקלסתה, הן בעוד ימים ספורים מתייצב כל אחד לפני מלך מלכי המלכים ומוסר לו דין וחשבון על כל מה שעשה במשך השנה כולה, אין מי שיוכל להשתמט מזה, וכולם עוברים לפניו כבני מרון.

העצה היחידה להינצל מן הדין הוא להקדים ולבוא אל המלך, לבכות לפניו ולהתוודות על העבירות שחטאנו לו, להבטיח לו נאמנה שיהיה לא נעבור עליהם איננו ממתינים עד לשעת הדין עצמו בראש השנה, אז מופיע השטן עם חבילי העבירות שעברנו במשך השנה ורוצה לקטרג עלינו, אלא עוד כמה ימים לפני זה או נגישים בעצמנו אל המלך ומספרים לו כי לדאבונו נכשלנו בחטאים או מביעים את רגשי חרדתנו ומבטיחים נאמנה כי מכאן ואילך נשתדל וניזהר יותר, באופן הזה או מקיים לצאת זכאים בניינו ונקיים מכל חטא.

את זה או משתדלים לעשות בחדש אלול בכלל ובימי הסליחות בפרט, לבוא אל המלך ולהתחנן אליו במיטב היגיון, אולי יחוס אולי ירחם עם עני ואביון, ויש להרבות בתפלות ובתחנונים אפילו אם זה בא על חשבון עסק התורה, כדכתב בספר "שערי תשובה" (ש"ע תקפ"א סעיף א) בשם ספר 'טור ברוך', "שיותר טוב בימים אלו להרבות סליחות ותחנונים עם הציבור מלמוד", ומביא עוד בשם הר"י, "שכן ראה לקצת רבנים שתמיד היו עוסקים בגופי הלכה ובחייבורים ובחדוש אלול היו מניחים קצת מסדרם ללמוד גירסא רק תחנונים".

יאמר הסליחות מתוך כוונה ופירוש המילות כאן אהנו המקום לעודד על החובה לכונן היטב בכל הדיבורים שמוציא מפיו שלא יהיו מן השפה ולחון, שהרי חכלית אמירת הסליחות הוא לבקש סליחה ומחילה מבורא כל העולמים ואם אינו מכוון בדיבורים שמוציא מתוך פיו מה תועלת יש בכל האמירה וכבר הרעיש על כך מאד מאד בספר 'יסוד ושורש העבודה' (ש"ע המים פרק ה - כונת הסליחות), זה לשונו: "הנה אחי ורעי, צריכין אנו למודעי ידיעה בתחילה בקוראי שמו 'סליחות', שהוא על שם שבהם קבועים רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא וברוך שמו על סליחות עונות, שימהל לנו הבורא יתברך שמו עונותינו ופשיענו שעשינו עד הנה".

"והנה בודאי כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך של עולם לבקש מלפניו על סליחות עונותיו בלתי תשובה בלבו - מה כוחו כי יאריך נפשו בתפלות על סליחות עונותיו וזלת תשובה? הנה בני אדם זה לזה שואלים: 'אם אמרת הסליחות?' ואומר: 'כן, כבר אמרתי הסליחות!' ואינו שם על לב מה בצ"ע אמרת' הסליחות הלואי שיאמר הבורא יתברך שמו הסליחות, זה אי אפשר וזלת התשובה, לכן ישתדל האדם בעת אמירת הסליחות לקבל בלבו תשובה גמורה, דהיינו החרטה על העבר וקבלה אלהבא".

אל תשליכי בדרך שאנו משליכין אותך

חבל מאד שהאנשים אינם מתבוננים די הצורך בפיוטי הסליחות אותם הם אומרים אפילו שהם אומרים אותו מתוך נעימה, כי יותר מזה צריך את כוונת הלב היה מן הראוי שכל אחד יתכונן מבעוד מועד ויעיין בספרי הפירושים הנפלאים שדורנו התברך בהם הסליחות שאנו אומרים נתחברו על ידי הראשונים כמלאכים וגדולי הפייטנים במשך הדורות, והם מלאים מן אל וזן דברי חז"ל ובמדרשים עתיקים, מלבד הפירוש הפשוט

של המילות כל המעיין מעט אומר בראי ומתעורר לבו לשפוף לב כעני בפתח.

ובדרך משל נקוט את הפיוט 'שמע קולנו' אותו נהגו לומר כל יום מימי הסליחות, יש בו הרבה כוונות ופירושים גלויים ונסתרים ובמו עיני ראיתי את המחזור של הגאון רבי יוסף צבי סאלאנט זצ"ל, מנאוני וצדיקי ירושלים של הדור הקודם ובמחזור שלו, לאחר הבית של 'אל תשליכי לעת זקנה, הוסיף מילים מזעזעות כל לב 'כדרך שאנו משליכים אותך'.

כמוכן שמילים כאלו מזעזעים עד עומק שיח הנפש, או מתחילים להבין את עומק הבושה שצריך לתקוף אותנו בשעת הסליחות, כיצד אנו יכולים לבקש מן הרבוש'ע שלא ישליך אותנו מלפניו, בעוד שאנו לא קיימנו את מצוותיו כראוי וכביכול השלכנו אותו מאחורי גוננו, כל אחד לפי דרגה דיליה מקיל לעצמו קצת בשעה שענשה לאיש, יותר ממה שהיה רגיל לקיים בכל תוקף בימי הנעורים.

מבואר בספרים הקדושים שהקב"ה מתנהג עם בריוותו בדרך של מידה כנגד מידה, אם האדם מצדו עושה מעשים של התקרבות, דהיינו משתדל לקיים כל המצוות עם כוונה נכונה ועם רצון לתקן עולם במלכות ש-ד-ג, אזי גם הקב"ה מחזיר לו התקרבות ומראה לו פנים שוחקות, אבל מי שבמעשיו גודס לפירוד והתרחקות, אזי גם הקב"ה מוסיף להתרחק ממנו עוד ועוד רח"ל.

הלא בושה וכלימה תכסה פניו בשעה שאנו באים לחלות פניו ולבקש ממנו אל תשליכנו לעת זקנה, והיכן היינו אנתנו, האם אנו לא התרחקנו ממנו, ובכל זאת תוקנות ותפלתנו שנהיה תמיד מחויבים ורגישים קרובים אל השי"ת ללא שום חוצץ ומכבול.

דח קדשך אל תקח ממנו

מאידך גיסא יכולים אנו לשאוב הרבה חיזוק מאותו הפיוט, דהנה אנו אומרים שם "אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו", וכדאי לדייק היטב במילים הללו, כי מכלל לאו אהנו שומע הן, ומתוך הבקשה אנו למדים שרוח הקודש שורה בקרבנו, אלא שאנו מתחננים מאת הבורא יתברך שמו שיהיה בקרבנו אותו רוח הקודש - רוח ממללא, וכמו שרש"י מפרש בתהלים (נא יג) "רוח קדשך אל תקח ממני - שלא יהא רוח הקודש מרוחק ממני".

ולמדים אנו מזה, שכל אחד מישראל ישנו בבחינת רוח הקודש, ועל אף שהרבה מדרגות ישנם ברוח הקודש ואינו מסוד לכל אחד ואחד כפשוטו, אולם ישנו בחינה של רוח הקודש ששייך בכל אחד מישראל, כמבואר בספרים הקדושים וכפי שכתב בספר 'שפת אמת' (פרשת תרומה - תר"ג) "זכן הוא בכלל וגם בפרט כל איש ישראל לפי עבודתו ויכול לזכות לרוח הקודש".

לצל את ימי הסליחות כראוי

על כן יש להתחזק באמירת הסליחות שיהיה מתוך כוונת הלב ולא באמירה בעלמא כמצוות אנשים מלומדה, בכדי שבאמת יתכונן לבקש סליחה ומחילה מאת הבורא כל העולמים ולא יהיה כחוכא ואטלולא.

וכאן המקום לעודד ולחזק על ענין עסק התורה בימים הללו שמתחילים לומר בו סליחות, שמתבע הדברים סדר היום משתבש קצת, ויש ליהדר ביותר שלא להשתית את הזמן הנגלה להלב ולדיק, אלא יגביר חילו לתורה ועבודת ה' יתברך ביתר שאת וביתר עז, כמו גם לעבודת התשובה על העונות שבידו ובקשת מחילה וסליחה ממי שחושש אם פגע בו, ובודאי שזכות ההכנה הזאת יזכה לקבל את השנה החדשה מתוך רחמים וחסדים ויזכה לצאת זכאי בדין.

פירש רש"י ז"ל: "נקוד על לנו ולבנינו לדרוש וכו'". ידוע בשער בת רבים שהנקודה בכל מקום ממעטת את הכתב [ועיין שו"ת רב"ן (סימן מה) מ"ש כאן].

וכתבו בספרים הרמז במקרא זה שלפנינו, שאף כי אמנם 'הנסתרות לה' אלקינו, וכד"א (מיכה ג, ח) "הוצנע לכת עם אלקינו". ויש להזהר היטב שלא להראות מעשיו לבני אדם כמ"ש הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל ב"צעטיל קטן" (ס"ק ח): "ריגיל את עצמו כו' שלא יהיה בדיבורו שום שקר ח"ו כו', ולא שום הראות מעשיו לבני אדם".

אף על פי כן צריך שיהיו 'הנגלות לנו ולבנינו', שכדי לחנך את הבנים וללמדם אורחות ישר בדרכי עבודת השם יתברך ותיקון המידות, עלינו לנלות בפניהם את המעשים הטובים והישרים שממנו למדו וכן יעשו, ויצעדו אף הם באותה דרך. וכד"א (בראשית י"ט) "למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחרי, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט". ואי אפשר לחינוך הבנים שיתקיים ללא ה'זוגמא' האישית, במה שרואים הבנים ולמדו 'מעשה אבות סימן לבנים', ולפיכך מן ההכרח להתקיים 'הנגלות לנו ולבנינו'.

ברם אף על פי כן נקוד הוא על לנו ולבנינו, ובאה הנקודה למעט את הכתב, לבל יחשוב האדם לאמו, שמאחר שצריך להתגלות ולהיראות 'הנגלות לנו ולבנינו', אם כן אפרסם את עצמי להתנהג בפרסום גדול, להתנאות ולהתנאות בפרהסיא, כדי שיכירו וידעו היטב את כל עוצם יקר תפארת גדולתו...

לפיכך באה הנקודה וממעטת, שתעשה את 'הנגלות' רק במידה הנצרכת לנו ולבנינו, במה שנצרך וראוי לפי צורך חינוך הבנים בלבד, ולא להוסיף יותר בנגלות בכל מה שאינו נצרך לנו ולבנינו עד עולם.

ובכן ימצא שמלמד האב לבניו גם דרכי ענוה וצניעות וממנו ילמדו וכן יעשו להתהלך במידת הענוה הישרה, וכן הדברים אמורים כמובן כלפי הרב לתלמידיו וכיוצא, ובה נזכה לכתובה וחתימה טובה, אמן.

בדור שלפנינו כשהחלה ההגירה הגדולה לארצות הברית, לאחר השואה האיומה, כאשר פליטים רבים התיישבו באמריקה והחלו לבנות את חייהם מחדש, היה מצב היהדות בירידה קשה, יהודים רבים יראים ושלמים ראו את בניהם ובנותיהם מתדרדרים ונופלים מדחי אל דחי רחמנא ליעלן, ולדאבון לב נתקיימו בהם פסוקי התוכחה (דברים כ"ב): "בְּיָדְךָ וּבְגִתְךָ נִתְּנִים לְעַם אֲחֵהּ, וְעֵינֶיךָ רְאוּת וְקָלוֹת אֵלֵיהֶם כָּל הַיּוֹם, וְאֵין לָאֵל יָדָךְ".

כשהתבקש פעם הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זצ"ל לחוות את דעתו על המצב הרוחני בזמנו, אמר שלדעתו עיקר הטעם שהדור הצעיר עוזבים את היהדות הוא מחמת שההורים לא השכילו להעביר לבניהם ולבנותיהם את גודל שמחתם ואושרם על כך שזוכים להיות חיי יהדות נאמנה, לשמור ולכבד את השבת קודש, וללכת בדרך המסורה לנו מסיני.

כאשר ידוע שבזמנים ההם באמריקה, שהחלה עם תרבות 'רדיפת הממון' ומוסר עבודה רצופה וקשה מי שלא התייצב במקום עבודתו ביום השבת על פי רוב היה מפוטר מיידית ומאבד את פרנסתו באין אומר ודברים, ונשבר מטה לחמו. היה זה כמובן ניסיון גדול ומסירות נפש עצומה, שלא לחלל את השבת ולקבל תמורת זה כתב פיטורין מן העבודה!

ואכן נמצאו יהודים טובים רבים שעמדו בכל הניסיונות בגבורה בעז ותעצומות, והיו נכונים לוותר על הכל, ובלבד שלא לחלל ח"ו את שבת מלכתא.

לכאורה, הסביר רבי משה מסירות נפש נפלאה זו היתה אמורה להשפיע מאוד לטובה על הבנים והבנות, שילמדו גם הם דרכי חיים במסירת הנפש לדברים שבקדושה. - אך דא עקא שבמקום שישמחו האב והאם בחלקם על שזכו להינצל מחילול

שבת קודש, היו גונחים וגנאחים בוכים ומצטערים על הקושי הגדול שיש בשמירת השבת, ועל דאגתם הגדולה מכך שיישבר מטה לחמם מחמת יהדותם.

כיוצא בדבר התנהגו ההורים הללו במצות הכשרות ושאר ענייני יהדות, שאף כי אכן עמדו האבות והאימהות בניסיון, הם לא הראו כלפי בניהם את אותה אהבת גדולה של המצוה, ואת השמחה הגדולה על עמידתם בניסיון, כי אם אדרבה היו מבטאים כאב ועצב על כך שנאלצים לסבול כל כך הרבה עבור שמירת היהדות.

הלקח שקבלו ויגון הבנים והבנות מהתנהלות כזו, של בית מלא תלונות ורטינות ועצב ואכזבה, ששמירת היהדות וקיום המצוות כרוכים בקושי וסבל רב והם נעשים בלית ברירה בכפיא, מחמת שגודלנו כיהודים ומוכרחים ועומדים לעשות רצונו יתברך, אבל אין אלו חיים טובים ומאושרים ח"ו, רק מלאים צער יגון ואנחה.

לפיכך מובן מאליו, שכשגדלו הילדים הללו וראו סביבם את כל הדור הצעיר הנהנה מן החירות הגדולה שהכריזה אמריקה, ויהודים רבים הנהיגם אחריהם, לא עמדו בפיתוי וביקשו גם הם לעצמם את החופש המדומה, להשתחרר מכל השעבודים ולהפיק מעצמם עול תורה ומצוות. - כך קם לו דור שלם דור צעיר של פורקי עול, שעזבו את התורה ואת המצוה, והצטרפו אל הרפורמים והקונסרבטיבים ושאר כיתות השמד רח"ל, עד שלא נשאר כמעט זכר מיהדותם.

מאיך, סיפר לי איש יהודי נאמן ירא ושלם מזקני ניו יורק של הדור הקודם שבדידיה הוי עובדא בתקופה הראשונה לאחר הגירתו לארצות הברית, שמחמת התעקשותו על שמירת השבת כהלכתה קיבל 'מכתב פיטורין', ונזרק מעבודתו בבושת פנים. מה עשה אותו חסיד?

הוא לקח את אותה 'תעודת פיטורין' הכנים אותה בתוך מסגרת גדולה ויפה, ותלה אותה במרכז הבית בתוך תמונה נאה ליופי והדר! כשהוא גאה בגאות דקדושה באותם פיטורין נאמנים לכבוד שמירת השבת. וכך מדי שבת בשבתו תפס את ילדיו הקטנים ויצאו בריקוד סוער אל מול אותה תמונת פיטורין!

ואכן זכה אדם זה, שכל בניו ובנותיו התגדלו לשם ולתפארת כולם שומרי תורה ומצוות למהדרין מן המהדרין, וזכה להקים דור שלם של בנים ובנות נכדים ונינים, כולם יראי ה' מלאים תורה ומידות טובות, ראשי ישיבות ומרביצי תורה, זרע ברך ה'! לפיכך אפוא מוטל על כל אחד מאתנו, להחזיר בנפש בנינו ובנותינו את שמחת ליבנו ביהדותנו, אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, וגודל האושר על שזכינו להיות משרתים נאמנים לבורא עולם ב"ה.

כמו שכתב בספר'ק תניא (פרק לג) בלשונו הזהב: "כמה גדולה שמחת הדיוט ושפל אנשים, בהתקרבותו למלך בשר ודם המתאכסן ודר אתו עמו בביתו. וקל וחומר לאין קץ לקרבת דירת מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וכדכתיב (ירמיה ל, כא) 'כי מי הוא זה אשר ערב לבו לגשת אלי נאום ה''. - ועל זה תיקנו ליתן שבה והודיה לשמו יתברך בכל בוקר, ולומר 'אשרינו מה טוב חלקנו וכו' ומה יפה ירושתנו, כלומר כמו שהאדם שש ושמה בירושה שנפלה לו הון עתק שלא עמל בו, כן ויותר מכן לאין קץ יש לנו לשמוח על ירושתנו שהנהילנו אבותינו" ע"כ מתק לשון קדשו.

הוא הדבר אשר דיברנו: 'הנגלות לנו ולבנינו' - לעשות את כל דברי התורה הזאת!"

מנהג נאה נהוג היה באחת המשפחות המיוחסות שבירושלים עיה"ק, בכל שבוע בליל שישי היו מתכנסים ועולים כל בני המשפחה יחדיו ללימוד משפחתי משותף. כשאבי המשפחה, תלמיד חכם מובהק ומרביץ תורה גדול, מוסר שיעור עמוק בחכמה השמורה עמו | הפסק בעמוד הבא <

הנגלות לנו ולבנינו!

"הנסתרות לה' אלקינו, תנגלות לנו ולבנינו עד עולם, וצונו את כל דברי התורה הזאת" מ"מ

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

"כי אם נשובו מדרכנו וחיה"

חול המועד נסענו לטיול כל המשפחה בהסעה מסודרת ומרווחת, היינו סה"כ תשעה גברים כולל הנהג. הגיע שעת מנחה, והנהג שהיה אמור לדאוג לנו להגיע למקום ישוב עם מניין לקראת מנחה, לא חישב כל כך טוב את הזמנים ומצאנו את עצמינו במעלה הר הבנטל הסמוך לגבול הסורי תשעה גברים מעל בר מצוה כאשר בעוד רבע שעה השמש שוקעת לנו...

היו קולות שבאונס נתפלל ביחיד, אני אמרתי שידוע דברי הבעל שם טוב שאם יש תשעה אנשים יגיע בע"ה העשירי, ולכן בואו ונמתין.

היו שלגלו עלי ואמרו שאין נפש חיה באזור ומאין יופיע לנו פתאום עשירי?! כמה דקות לשקיעה רכב חולף על פנינו. סימנתי לו לעצור ומבעד לחלוץ נשקפה דמות של אדם מבוגר עם קוקו ארוך וכסוף, ולידו נראה אדם צעיר שנראה כבנו עם מראה אחיד לאביו. לרגע נרתעתי אבל בכל זאת הוא שאל בחביבות במה אפשר לעזור? הסברתי לו שחסר לנו עשירי למניין ואולי הוא יכול להשלים לנו. לשמחתי הוא נענה לבקשה ויצא מהרכב. נתתי לו כיפה וחיפשתי סידור עבורו, אלא שאז להפתעתי הוא אמר בשפת האידיש (סיאיז בסידור איך קען אוס אויסנווייגניג!!!) זה בסדר אני יודע בעל פה.

התפללנו את התפילה והשמונה עשרה שלו אך זמן רב כאשר דמעות שלישי ניגרות מעיניו מרוב התרגשות.

אחרי התפילה הוא סיפר לי: "בקטנותי למדתי בישיבה חסידית ומזה חמישים שנה שלא התפללתי. וגם עתה לא הייתי מתפלל, אבל מכיוון שמדובר בלעשות טובה ליהודי וראיתי כמה בוער בך התפילה בציבור אז נאותי להצטרף למניין. זה השיב אותי בבת אחת למילים המרגשות של התפילה!!!"

תחילה כעסתי על הנהג שלא הביא אותנו למניין כמסוכם, ואילו עתה הבנתי שמשמים עכבו אותנו כיוון שהקב"ה לא מוותר על אף נשמה גם אחרי חמישים שנה הקב"ה ממתין ומנסה להשיב את בניו האבודים!!!

בעל המעשה: ה.פ.

היום תקבל ברחמים וברצון את תפילתנו

לקראת ימי הרחמים והרצון, ניתן יהיה שוב להשיג

ספר תהלים

ספר תהלים זה, הינו אוצר יקר מאוד ממשתנו של הגהצ"ר רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ובו מדורים מגוונים השווים לכל נפש

אשר כל אחד ימצא בו אות נפשו, ללמוד התהלים וללמוד מהתהלים

טיב התהילות

ביאור בשפה ברורה ונעימה על כל תיבה ופסוק

טיב המוסר

פרקי מוסר והדרכה בעבודת ה' לאורם של רבותינו המפרשים

טיב הפנינים

אוצרות ופנינים דרך דרוש ורמז

ניתן להשיג בחנויות הספרים המבחרות
הכנה ראשית מרכז הספרים בנהלת הרב יצחק מדינתן 03-6194114

ללמדך עד היכן מגעת מידת מסירות נפש של אשת תלמיד חכם!

אולם כמובן היא עשתה זאת, רק לאחר שראתה והכירה עד כמה גדולה השתוקקות בעלה ללימוד התורה. – מדרגה מופלאה כזו לא באה מצד האשה עצמה בלבד, כשאדם רוצה שתהיה לאשתו אהבת תורה צריך הוא מקודם לאהוב בעצמו את התורה! ולהראות לאשתו ולבני ביתו את גדול חשיבות וחביבות התורה, וגודל שמחתה העצומה בה. כלשונו הנחרץ של מרן האור החיים הק' בפרשת כי תבוא (דברים כג, ח): "שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם" ע"כ.

מעשה ששאל תלמיד חכם אחד את הגאון רבי עקיבא איגר זצוק"ל, על סיפור מסוים המובא בספרים בשם 'מדרש', וזה זמן רב שאינו מוצא את מקורו.

אמר לו הגרע"א שיש לו את הספר, אבל הוא מונח למעלה במדף העליון הצמוד לתקרה, בקשה לו לטפס לשם, הוא ביקש ממנו שיוראיל בטובו לעלות על הסולם ולהוריד את הספר משם.

משעלה על הסולם הצביע לו הגרע"א והראה לו לאיזה ספר כוונתו, וכשהוריד את הספר התפלא לראות שזהו "צאינה וראינה", שמובאים בו מדרשים שונים על סדר הפרשיות. [ספר שהתחבר לנשים בו מלוקטים מדרשי רז"ל. במקורו חובר ספר זה בידידש, וכן הודפס כל הדורות בדורות ותרנגו הספר גם בלשון הקודש]. תמה הלה האם הגאון רבי עקיבא איגר קורא בספר 'צאינה וראינה'?

ענה לו הגאון שזוכר את הספר הזה ואת המדרש הזה מינקותו בגיל קטן מאוד, שכשהאכילה אותו אימו הצדקנית ע"ה, היתה קוראת לפניו מתוך הספר האהוב עליה 'צאינה וראינה'. וברוב צימאון והשתוקקותו לכל מילה של תורה, שם אוזנו כאפרכסת ואצד במוחו ובזכרונו העצום כל מילה שגומא בשקיקה, [גם בגיל ינקות כשעדיין לא ידע לאכול לבדו!...] ומאז זוכר הוא את כל מה שהקריאה לפניו!

[עיי' משנה בורה"ה (ס"ט) רפ"ה ס"ק ה' בשם אליה רבא] שמי שאינו מבין בפירושי רש"י ותרומם, יקרא בספר זה לקיים מצוות 'שנים מקרא ואחד תרגום עיי"ש].

ולמדנו מטיב מעשה נאה זה, כמה השקיעו הדורות הקודמים בחינוך וגידול צאצאיהם לתורה ויראה, עד שהאימהות הצדקניות היו מנצלות את זמן האכלת התינוקות כדי להחדיר בהם מוסר ויראת שמים. – לא פלא אפוא שבבית כזה גדלו הבנים לצדיקי עולם גדולי הדור!

הנגלות לנו ולבנינו – לעשות את כל דברי התורה הזאת!

כמה חבילות של קמה כשר לפסת, כשביררו מי הניחם שם נודע שהחביא אביהם לעצמו הקמה כדי לעשות ממנו פת אחר הפסת מחשש חדש... אך הסתיר זאת מאד, ולא סיפר לבניו כלום מכל עניני יראתו והומרתו. – ופשוט הדבר, שכשגדלו הילדים בבית כזה, שלא ראו בו שום הערכה ואהבה מיוחדת לתורה ולידא, לא צמחו שם תלמידי חכמים.

על שכווצא בזה אמרו 'הנגלות לנו ולבנינו עד עולם' – כדי שתמשיך התורה 'עד עולם', יש להראות 'הנגלות לנו ולבנינו, לעשות את כל דברי התורה הזאת'.

כאשר חוזר האברך מן הכולל ועל פניו נהרה ושמחה על כי זכה היום להבין תוספות שלם על בוריו; מובטח הוא שגם אשתו ובני ביתו יידבקו מאוטה שמחה... אבל אם חוזר הוא מן הכולל כשהוא עייף ועצל וכדומה, מה לו כי ידרוש אהבת תורה מאשתו ובני ביתו?

רבינו הרדב"ז זצוק"ל היה לומד התורה הקדושה בהתמדה גדולה, בזמנו היו הספרים מצויים רק בבתי מדרשות, אך הרדב"ז פחד להישאר לבדו בבית המדרש המרוחק בלילה, ובהיות שמאד חשקה נפשו בתורה, היתה זוגתו הצדקנית מתלווה אליו כל לילה לבית המדרש וישבה שם להמתין עליו, כדי שלא יפחד ויכול ללמוד במנוחת הדעת. –

לבני המשפחה בלבד. במשך השנים הפך נוהג ליל שיש"י זה למפגש משפחתי משותף, והרבה יותר משיעור סתמי. האמא הכינה 'טשולנט' מיוחד לכבוד ליל שיש"י... וכל דבר וענין שצריכים ילדים מהוריהם אם בעצה טובה או איזה מאכל טוב לשבת קודש, או כשנזקקו לקצת מזומנים... וכן כשנצרכו לאחד האחים או הגיסים, היה הכל נעשה במפגש המיוחד של 'ליל שיש"י'!

היה לו לאבי המשפחה קשר קרוב עם אחד הנערים הנושרים של ירושלים, שעל אף היות אביו רב נכבד וראש ישיבה מפורסם, לא הועיל הדבר בשביל בנו, הוא יצא לתרבות רעה ופרק מעצמו עול תורה ומצוות רח"ל, ובעקבות מצבו התקשר באיזה ענין עם בית התלמיד חכם הג"ל. – לאחר תקופה בהיותו כבן בית אצל אותה משפחה, ועקב מקרוב אחר המפגש המסורתי הנהדר של 'ליל שיש"י', וכראותו עד כמה לא מוותרים בני המשפחה בשום אופן על זה השיעור, וכמה חום ואהבה ומסירות יונקים הם שם. התבטא באזני האב ואמר: האמן לי, שאם היה גם אבא שלי מקרבני כך, והייתי מרגיש החמימות היפה והנעימה הזו בתוך ביתי, לא הייתי צריך לעזוב את היהדות...

התברר אפוא שאביו עסק מעל הראש בענין הישיבה הגדולה שמנהיג הן באמירת שיעורים כסדרן, והן בעול החזקת הישיבה וכו', ושוהה הרבה בחו"ל. ומרוב התמסרותו להצלחת ישיבתו שכח שצריך להרעיף אהבה וחום גם לבניו שלו... וכך מצא את עצמו פתאום מאבד את בנו, שהלך והתרחק יותר ויותר מבני שאביו הראש ישיבה הדגול שישם לב וירגיש בהתרחקותו...

נורא ואיום! והמבין יבין עד היכן הדברים מגיעים!

הכרתי בירושלים אדם גדול מאוד, תלמיד חכם מורם מעם, שכל בניו יצאו בעלי בתים נכבדים כולם בעלי עסקים מסופעים בכל מיני תחומים ואף לא אחד מהם נתגדל בתורה.

והיה הדבר לפלא בעיני, שאדם כזה שהיה גברא רבה ובר אוריין, כולו מלא תורה ויראה, יעזבו כל בניו את עסק התורה, ואף לא אחד מהם נשאר בתורה.

אך כשעמדתי על שורש הדבר, נודעתי שברוב צניעותו וענוותנותו הסתיר את עצמו מאד גם מעיני בניו, שלא ראו אצלו בבית שום אהבה מיוחדת לתורה, ויראה ופחד מביטולה וכו', כי התנהג עצמו בביתו כאיש פשוט בתכלית, ולא ראו בניו מגדולתו ולא כלום!

להמחיש הדבר, סיפר לי אחד מבניו, שזוכר מילדותו שמצאו פעם בימים שלאחר הפסת, במקפיא [פרייזר]

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

גל פז

קשת הרשת
מינוח יוצר וקידום מכירות
02-6257948
info@keshet-hareshet.co.il

גרפצ'יק
טל: 02-5002321

לע"נ החשור שמואל
מאיר ז"ל בן יכלחטי"א
רבי ישראל יצחק
נלבי"ע יח כסלו תשצב.

לע"נ מרת חיה
סאסא בת לאה
נלבי"ע י' סיון
תשצב.

שרה שיינדל
בת סילה רוחה
להצלחה בכל
העניינים

האחים ייקרים העומדים תמיד לימין רבינו
הרב יהודה בן שרה שיינדל
הורב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל
וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן
סילה רוחא
לרפואה
שלימה

לע"נ הרב יעקב מיכאל
זצ"ל בן החבר הרב ר'
ישראל זצ"ל מיינר
נלבי"ע אל תשי"ב תשצב.

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173